

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/106/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118209614
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsiková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7118209614.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou v právnej veci starostlivosti o maloletého U. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov matky S. S., nar. XX.X.XXXX, bytom E. X, S., zastúpenej JUDr. Ľudovítom Didim, advokátom so sídlom Hontianska 4, Šahy a otca E. O., nar. XX.XX.XXXX, O. Š. X, S., zastúpeného JUDr. Danielou Sokol, advokátkou so sídlom Kuzmányho 57, Košice, v konaní o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu takto

r o z h o d o l :

I. Návrh matky na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov z a m i e t a.

II. Z n i ž u j e výživné zo strany matky na maloleté dieťa U.K. O., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 80 EUR mesačne na výšku 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného prepisu od 1.5.2021 do budúca, ktoré výživné je matka povinná platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca.

III. Konanie o návrhu otca na zvýšenie výživného z a s t a v u j e.

IV. Matka je o p r á v n e n á stretávať sa s maloletým dieťaťom nasledovne:

Každý párný týždeň od piatka od 18:00 hod. do nedele do 16:00 hod., počas letných prázdnin v mesiaci júl dva týždne od prvého pondelka od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod., v mesiaci august prvé dva týždne od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod., každý nepárný rok počas vianočných sviatkov od 23.12. od 9:00 hod. do 27.12. do 18:00 hod., počas veľkonočných prázdnin nepárný rok od veľkonočnej nedele od 9:00 hod. do utorka do 18:00 hod., párný rok od zeleného štvrtka od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod., každý nepárný rok počas jarných prázdnin od pondelka od 9:00 hod. do piatka do 18:00 hod..

Matka si maloleté dieťa p r e v e z m e v stanovené dni a hodiny pred bytom otca, kde mu táto dieťa odovzdá a vráti na tom istom mieste v stanovený deň a hodinu.

V. Týmto rozsudkom m e n í rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/175/2014 zo dňa 14.4.2015 v časti úpravy styku a výživného.

VI. Štátu náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka návrhom doručeným súdu dňa 20.8.2018 sa domáhala zníženia výživného na maloleté dieťa zo sumy 80 EUR mesačne na 40 EUR mesačne počnúc dňom 15.9.2018 do budúca z dôvodu zmeny pomerov na jej strane. Súčasne žiadala upraviť styk s maloletým dieťaťom.

2. Otec sa k podanému návrhu vyjadril písomným podaním zo dňa 24.9.2018. S návrhom matky na zníženie výživného nesúhlasil a žiadal ho zamietnuť. Naopak žiada o zvýšenie výživného zo sumy 80 EUR mesačne na 100 EUR mesačne.

3. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine maloletého dieťaťa písomným podaním zo dňa 5.11.2018 uviedol, že navrhuje upraviť výšku výživného primerane odôvodneným potrebám maloletého s prihliadnutím na príjmové a majetkové pomery na strane matky. Vzhľadom na prejavenu vôľu maloletého navrhuje upraviť styk podľa návrhu matky, nakoľko úprava styku je v najlepšom záujme maloletého. V prípade, že rodičia predložia rodičovskú dohodu, ktorá bude v záujme maloletého, kolízny opatrovník navrhol dohodu schváliť.

4. Matka návrhom doručeným súdu dňa 6.12.2018 navrhol upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu tak, že maloletého zveruje do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a matka dieťaťa je povinná zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého vždy od nedele prvého a tretieho týždňa v mesiaci od 18:00 hod. do nedele druhého až štvrtého týždňa v mesiaci do 18:00 hod. a otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého vždy od nedele druhého až štvrtého týždňa v mesiaci od 18:00 hod. do nedele prvého a tretieho týždňa v mesiaci do 18:00 hod. s tým, že k odovzdaniu a prevzatiu dieťaťa bude prichádzať vždy v mieste bydliska toho rodiča, u ktorého aktuálne končí zabezpečovanie osobnej starostlivosti. Výživné rodičom súd neurčí. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok majú obaja rodičia.

5. Otec so zverením maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nesúhlasil, nakoľko považoval návrh matky za účelový z dôvodu vyhnúť sa plneniu vyživovacej povinnosti.

6. Vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/175/2014 zo dňa 14.4.2015. Okresný súd Košice I rozsudkom rozviedol manželstvo rodičov maloletého dieťaťa. Maloletého U. O. zveril do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na jeho výživu sumou 80 EUR mesačne. Styk matky s maloletým dieťaťom neupravil.

7. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 4.5.2021.

8. V čase poslednej úpravy matka bola zamestnaná na W. pošte ako poštová doručovateľka s príjmom vo výške 450 EUR mesačne. Výdavky uviedla v súvislosti s bývaním 330 EUR mesačne, úver 100 EUR mesačne, na výživu syna prispievala sumou 30 EUR mesačne. S maloletým sa stretávala pravidelne.

9. Otec v čase poslednej úpravy bol zamestnaný v stavebnej spoločnosti s príjmom vo výške 450 EUR mesačne. Výdavky na bývanie uviedol 150 EUR mesačne.

10. Mal. U. v čase poslednej úpravy mal štyri roky, navštevoval škôlku. Poplatky v škôlke činili 50 EUR mesačne, strava 100 EUR mesačne, oblečenie 30 EUR mesačne, poistka pre syna 20 EUR mesačne a stavebné sporenie 66 EUR mesačne.

11. Od poslednej úpravy došlo k podstatnej zmene pomerov na strane matky ako i maloletého dieťaťa.

12. Z výpovede matky súd zistil, že od 16.9.2016 je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, pričom evidencia trvá. Od uvedeného obdobia mala krátkodobé zamestnania, z ktorých si hradila svoje životné potreby a platila výživné na maloleté dieťa a to najmä za finančnej pomoci rodičov. Od doby vedenia evidencie nedostávala od štátu žiadne dávky ani pomoc v hmotnej núdzi pre nesplnenie podmienok na ich priznanie, nakoľko v tom čase bola vlastníčkou bytu č. 52 na piatom poschodí bytového domu, súpisného čísla XXXX, vchod číslo XX garsónky nachádzajúceho sa na S. XX B. S.. Tento byt užíval a hradil náklady spojené s jeho užívaním jej otec Ing. V. F. na základe zriadenia vecného bremena - práva doživotného bývania a užívania v jeho prospech a to darovacou zmluvou. Byt musela darovacou zmluvou vrátiť otcovi, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Okresného úradu Košice, Katastrálny odbor č. B..

13. Od 2.5.2018 bola z titulu tehotenstva práceneschopná bez nároku na nemocenské dávky, pričom termín pôrodu bol stanovený na 19.9.2018. Z uvedeného dôvodu jej dňa 19.9.2018 pribudla vyživovacia povinnosť k mal. U. S.. Jej manžel J. S. je pre závažné srdcové ochorenie dočasne práceneschopný od 4.6.2018 a čakala ho vážna operácia srdca. Z jeho nemocenských dávok a starobného dôchodku matky žijú a prakticky nemajú z čoho platiť výživné. Od 8.8.2018 je na materskej dovolenke bez nároku na materské. Súdu preto dala zváženie aj zrušenie vyživovacej povinnosti k mal. U.. V ďalšom uviedla, že z objektívnych dôvodov nebude spôsobilá platiť súdom stanovené výživné na mal. U. a preto žiadala znížiť vyživovaciu povinnosť zo sumy 80 EUR mesačne na 40 EUR mesačne.

14. Matka v ďalšom uviedla, že dňom narodenia dieťaťa bola vyradená z evidencie uchádzačov o zamestnanie 19.9.2018. Na materskú dovolenku išla ako dlhodobo nezamestnaná bez toho, aby jej vznikol nárok na materskú dávku. Na mieste príslušnom úrade jej schválili žiadosť o priznanie rodičovského príspevku vo výške 220 EUR mesačne a prídavok na dieťa vo výške 20 EUR mesačne. Naďalej žije v spoločnej domácnosti sa matkou S. F., ktorá poberá starobný dôchodok vo výške 405 EUR mesačne a manželom J. S., ktorý poberal nemocenské dávky vo výške 262 EUR mesačne, pričom je odkázaná na ich výživu. Bývajú v 3-izbovom byte, kde má samostatnú izbu, pričom v tomto byte sú splnené všetky podmienky pre striedavú starostlivosť oboch rodičov. Maloletý U. má veľmi dobrý vzťah k manželovi ako aj k jej matke. Ako matka sa dokáže postarať o obidve maloleté deti. Otec maloletého chodí na tzv. fušky a keďže neustále pracuje, syna necháva u svojich rodičov a sestry. Z uvedeného dôvodu preto navrhuje zveriť maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Matka prispieva na nájomné na bývanie sumou 100 EUR mesačne, výdaje má na mal. U., paušál na mobilný telefón a spláca dva úvery. Okrem toho manžel má vyživovacie povinnosti k dvom maloletým deťom s tým, že synovi posieľa 30 EUR a exekúcia na dlžné výživné 40 EUR, spolu 70 EUR a dcére 20 - 30 EUR mesačne. Výživné by malo byť vo výške 50 EUR mesačne.

15. Matka uviedla, že s mal. U. je v častejšom kontakte, pravidelne si telefonujú. Zaujíma sa o jeho školské výsledky. V priebehu konania matka nebola stotožnená s niektorými mimoškolskými aktivitami maloletého syna.

16. Otec uviedol, že maloletý začal v školskom roku 2018/2019 navštevovať prvý ročník základnej školy. S nástupom povinnej školskej dochádzky sa objektívne zvýšili aj náklady spojené so starostlivosťou o maloletého. Otec uviedol jednorazové platby: školská taška 40 EUR, školské pomôcky 60 EUR, pomôcky na anglický jazyk 7,50 EUR, zošity 8 EUR, ZRPŠ 25 EUR, prezúvky 22 EUR, úbor a obuv na TV 55 EUR, lekárske potvrdenie 4 EUR, spolu 221,50 EUR mesačne 18,50. Mesačné platby uviedol nasledovné: školské obedy 20 EUR, mliečna desiata projekt organizovaný školou 12 EUR, školský klub detí 11 EUR, krúžok anglického jazyka 2 EUR, časopis 7 EUR, spolu 52 EUR. Maloletému je potrebné zabezpečovať sezónne oblečenie v sume cca 300 EUR. Maloletý navštevuje už dva roky pravidelne 2x do týždňa cyklistický krúžok Pro efekt Košice v mládežníckej organizácii. Prejavuje intenzívny záujem o predmetný krúžok, dokonca v uplynulom roku už zaznamenal aj športové úspechy tretie miesto vo svojej kategórii v rámci košického kraja. Letného sústredenia sa nezúčastnil z dôvodu finančnej náročnosti. Mesačné náklady na krúžok : poplatok 5 EUR, náklady spojené s pretekmi, športový dres, obuv 50 EUR, bicykel 30 EUR, servis bicykla 30 EUR, spolu 105 EUR. V súvislosti s predmetnou športovou aktivitou má maloletý zriadený program poistenia so sporením v sume 34,60 EUR mesačne. Maloletý má záujem pokračovať v cyklistike, pričom malo by byť v záujme rodičov podporovať ho v tejto činnosti. Ďalej má zriadené stavebné sporenie, ktoré platí otec vo výške 15 EUR mesačne. Mesačné náklady spolu na maloletého : škola 70 EUR, cyklistika 105 EUR, oblečenie 25 EUR, stavebné sporenie a poistenie 50 EUR, spolu 250 EUR. Mesačné náklady bez stravy doma predstavujú sumu 250 EUR mesačne. Predmetné náklady sa však v súvislosti so začatím školskej dochádzky objektívne zvýšia s poukazom na lyžiarsky, plavecký výcvik, škola v prírode a ďalšie nákladové povinnosti. Otec maloletého poberá rodičovský príspevok v sume 23,64 EUR mesačne.

17. Otec maloletého je ženatý a žije s manželkou a maloletým v 2-izbovom byte, ktorý mu prenechala na dočasné užívanie sestra otca. Otec je zamestnaný v O. podniku mesta S. na pracovnej pozícii stavebný robotník s mesačnou mzdou 672 EUR brutto. Mesačné náklady otca sú nasledovné: náklady spojené s užívaním bytu 155 EUR, splátky, pôžičky sestre 80 EUR, telefón 10 EUR, benzín 50 EUR, poistenie auta 11 EUR, šport, kultúra, ošatenie 50 EUR, stavebné sporenie 30 EUR, životné poistenie 53 EUR,

spolu 439 EUR. Mesačné náklady otca predstavujú sumu 430 EUR. Strava pre celú rodinu predstavuje cca 300 EUR.

18. Vo vzťahu k návrhu matky otec uviedol, že pracovný pomer, ktorý mala uzavretý so W. V. a.s. bol ukončený dohodou dňa 12.11.2015 na základe písomnej žiadosti zamestnanca. Dohoda o pracovnej činnosti zo dňa 15.2.2016 uzavretá medzi matkou a Q. Z. na dobu určitú do 31.12.2016 bola opätovne ukončená predčasne k 15.9.2016. Zmluva o spolupráci zo dňa 21.10.2016 uzavretá medzi matkou a spoločnosťou Fincentrum a.s. bola ukončená dohodou ku dňu 26.1.2017, pričom počas celej doby účinnosti zmluvy matka neuzavrela ani jeden zmluvný vzťah, s ktorým by bol spojený jej nárok na províziu. Dňa 27.6.2017 matka uzavrela zmluvu o dobrovoľníckej činnosti s rehabilitačným strediskom pre ľudí s duševnými poruchami, pričom už dňa 12.12.2017 uzatvorila s Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice dohodu o podmienkach vykonávania aktivačnej činnosti formou dobrovoľníckej služby pre organizáciu W. Z. n.o.. Z dokladov predložených samotnou matkou jednoznačne vyplýva, že táto nemá záujem riadne pracovať a vytvárať príjem, ukončuje pracovné pomery a obdobné pracovno-právne vzťahy. Matka žije ako uvádza u matky a to z jej dôchodku. Považuje za neštandardné, aby zdravá, mladá žena s pracovnými možnosťami sa spoliehala pre plnenie svojich životných potrieb na dôchodok svojej matky. Jej argumentácia, ktorou sa snaží odôvodniť nemožnosť riadne si plniť vyživovaciu povinnosť voči maloletému, jej situáciou, v ktorej sa matka ocitla dobrovoľne bez pocitu zodpovednosti voči svojmu dieťaťu a matke. Uvedené konanie, ktoré jej bráni riadne si plniť svoje pracovné povinnosti nemôže byť na ťarchu maloletého, ktorý začal chodiť do školy, intenzívne sa zaujíma o šport a má právo žiadať podporu od svojich rodičov. Matka tvrdí, že nemá žiadne finančné prostriedky, dáva súdu na zváženie úplné oslobodenie od plnenia vyživovacej povinnosti voči maloletému. V danej argumentačnej línii matky vyznieva zvlášť, že sa súčasne rozhodla pre ďalšie rodičovstvo. Maloletý má rovnakú šancu na vedenie plnohodnotného života ako jeho rodičia. Pokiaľ si založila nový život a novú rodinu, nezbavuje ju to úlohy matky voči maloletému, ani plnenia si rodičovských povinností. Matka sa ani k dnešnému dňu nespráva zodpovedne k plneniu si svojich nielen rodičovských povinností ale aj rodičovských práv. Otec pri rozvoде súhlasil s tým, aby styk nebol upravený práve preto, aby vytvoril matke priestor nájsť si vzťah k synovi, neurčovať jej časové ani iné limity v stretávaní sa vtedy s trojročným synom. Matka však prejavuje malý záujem o maloletého. Otec na základe žiadosti maloletého ísť k babke vodi maloletého k starej matke, kde súčasne býva aj matka. Samotná matka iniciuje stretnutie s maloletým len sporadicky, z ktorého dôvodu je jej procesný návrh na zmenu úpravy styku v rozpore so skutočným správaním a to najmä zohľadňujúc skutočnosť, že sa práve stala matkou dieťaťa, ktoré si bude vyžadovať jej 24-hodinovú starostlivosť. Maloletý potrebuje doprovod na cyklistické preteky, ktoré sú organizované cez víkend zväčša mimo Košíc. Otec maloletého však nemá zásadne výhrady k návrhu na zmenu úpravy styku za predpokladu, že bude zo strany matky dodržaný harmonogram cyklistických tréningov, pretekov maloletého a riadna príprava na plnenie školských úloh a povinností.

19. Okresný súd Košice I bol zaradený medzi pilotné súdy v rámci projektu Ministerstva spravodlivosti SR s názvom „ Procesno - organizačný audit MSSR a vybraných organizácií rezortu spravodlivosti a audit výkonu súdnej moci - vhodné podmienky na súde pre rodinnoprávnu agendu,, , s cieľom vytvoriť vhodnejšie podmienky pre rodinnoprávnu agendu na súdoch, ktoré umožnia súdom rozhodnúť rýchlejšie a skutočne v najlepšom záujme maloletých detí. Primárnym cieľom bolo dosiahnuť, aby o maloletých deťoch nerozhodovali autoritatívne súdy, ale aby k úprave výkonu rodičovských práv a povinností dochádzalo na základe dohody rodičov. Rodičia sa zúčastnili stretnutia za účasti právnych zástupcov a kolízneho opatrovníka. Čiastočne sa dohodli na úprave styku matky s maloletým dieťaťom a to každý páry týždeň v kalendárnom roku od piatka od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod.. Rodičia súhlasili aj s využitím Referátu poradensko-psychologických služieb. Matka však naďalej trvala na návrhu v časti zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

20. Kolízny opatrovník predložil súdu správu zo stretnutia rodičov a dieťaťa na Referáte poradensko - psychologických služieb. Stretnutia zamerali na priblíženie odlišných názorov rodičov v problematických oblastiach úpravy rodičovských práv a povinností, nájdenie prijateľnej formy rodičovskej komunikácie - nácvik komunikácie, facilitovanie a motivovanie rodičov spísaním rodičovskej dohody. Rodičom bolo poskytované individuálne a diadické poradenstvo v priebehu od 14.8.2019 do 23.9.2019, pričom rodičia absolvovali po jednom individuálnom stretnutí tri párové konzultácie, kontext rodinnej situácie a realizácie styku Rodičia pri vstupe do poradenstva spolu nekomunikovali ani o najnevyhnutnejších veciach, sprostredkovateľmi ich komunikácie a stretnutí bola babka dieťaťa z matkinej strany. Z individuálneho rozhovoru s matkou bolo zistené, že táto chce byť častejšie v kontakte so svojim synom,

má viacero motívov - škola ako významný míľnik v živote dieťaťa s čím mu chce pomáhať, väzba s mladším súrodencom, výchovné pôsobenie, hodnoty pre dieťa, psychická pohoda matky, fyzická blízkosť. Vyjadrovala, že ako rodič sa cíti byť ignorovaná, neinformovaná o zdravotnom stave v škole atď.. Niektoré veci, ktoré sa udiali v ich minulosti pri rozvode nezabudla a zazlieva ich otcovi. Na určitý čas stratila kontakt so synom. Matka očakáva podiel na výchove a starostlivosť o dieťa. Z individuálneho rozhovoru s otcom bolo zistené, že vyčíta matke veci z minulosti a to, že opustila syna, stratil k nej dôveru. Vyjadruje, že lepšie si rozumie s babkou, vie, že sa na ňu nemôže spoľahnúť. Nebráni dieťaťu v kontakte s matkou, matka má neobmedzený prístup. Otec očakáva viac iniciatívy od matky v kontakte s dieťaťom, keď sa opýta, odpovie jej čo chce vedieť, tak mu to vyhovuje. Má rozpaky o tom či matka zvládne striedavú osobnú starostlivosť finančne. Veľká výpomoc zo strany babka, zdravotné ťažkosti partnera matky. Zo zhrnutia zo spoločných stretnutí s rodičmi vyplýva, že komunikácia rodičov je ešte nevyladená, často sa v jej priebehu konfrontujú s minulosťou. Otec je v komunikácii dominantnejší, matka obvykle tichšia. Obaja pociťujú prítomnosť ešte neproduktívnych komunikačných nástrojov ako kritiku sťažovaním sa u oboch rodičov, pozorované emócie spojené s minulosťou. Rodičia počas návštevy boli schopní nejakých zmien, rodičia začali spolu priamo telefonovať nie sprostredkovane cez babku ohľadom stretnutia s dieťaťom. Dokázali si priblížiť režim dieťaťa. Obaja však ešte používajú subjektívne dohady a potrebovali by sa zosúladiť v rodičovských veciach, k čomu im môže dopomôcť podrobná dohoda ako smernica usporiadania každodenného života dieťaťa.

21. Zo stretnutia s dieťaťom, ktoré prišlo v doprovide otca bolo zistené, že na chodbe sa zvitál s matkou, ktorá tam už bola. U. bol v kontakte so psychologičkou zo začiatku opatrný, zneistený, adaptačná fáza dieťaťa mierne predĺžená, postupne sa uvoľňoval, komunikoval. Pri rozhovore sedí a hrá sa so šiltovkou, ňou sa prikryva, na otázky ochotne odpovedá, spolupracuje. Zo stretnutia s U. vyplynulo, že má dobrý vzťah k oboj rodičom, mama mu chýba, rád by s ňou trávil viac času. Vyjadroval potrebu dôverného kontaktu s obidvoma rodičmi, reakcie dieťaťa v priebehu interakcie s rodičmi boli emočne a situačne priliehavé bez rušivých vplyvov. Pozorovaná interakcia rodiča - dieťa bola tiež situačne priliehavá bez rušivých vplyvov, obaja rodičia reagovali na dieťa prirodzene, primerane jeho vývinovým potrebám. Otec trpezlivý pri čítaní, matka trpezlivo a náučne s dieťaťom skladala puzzle, obidva pozorované výchovné prístupy sa javia ako podporujúce dieťa.

22. Styk s dieťaťom sa podľa priebežnej rodičovskej dohody počas poradenstva realizoval. Matka počas realizácie poradenstva je naklonená kompromisu ustúpiť od striedavej starostlivosti. Vie si predstaviť osobnú starostlivosť otca optimálne s rozšíreným stykom. Otec si ponechal čas na prehodnotenie svojho stanoviska k tejto záležitosti. Rodičia o praktických otázkach realizácie starostlivosti spolu podrobnejšie nehovorili. Z hľadiska dieťaťa na základe orientačného posúdenia zhodnotenia prejavov rodičov počas poradenstva by sa ako optimálna mohla zdať forma zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti otca s rozšíreným stykom s matkou, pre striedavú osobnú starostlivosť rodičia nie sú ešte dostatočne zosúladení.

23. Matka naďalej trvala na zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

24. Okresný súd Košice I z uvedeného dôvodu nariadil znalecké dokazovanie a to vyhotovením znaleckého posudku.

25. Ustanovený znalec vypracoval znalecký posudok pod č. XX/XXXX dňa 6.7.2020.

26. Zo záverom znaleckého posudku vyplýva, že osobnosť matky je duševne zdravá, v aktuálnom klinickom a testovanom obraze dominuje nevyrovnanosť osobnostnej štruktúry s výraznejšou emočnou labilitou čo vo vzťahu k rodičovskej zrelosti sa musí považovať za skôr negatívny faktor. Na druhej strane treba uviesť, že matka uvádza, že okolnosti rodinného a partnerského života sa upokojili a aktuálne cíti pevnejšie zázemie a podporu, ktorá pri takomto type osobnosti sú dôležité pre udržanie stability a integrácie. Pracoval so psychológom na svojej stabilite. Osobnosť otca je duševne zdravá. Osobnostná štruktúra je emočne diferencovaná, sociálne extravertovaná bez záchyty psychopatológie. Osobnostná štruktúra maloletého je vo vývine, vyvíja sa senzitívnym sociálne skôr uzatvoreným smerom. Matka je povahovo veľmi citlivá, senzitívne reaguje na kritiku, je málo sebavedomá, v postoji skôr submisívna, plachá a neistá, s narušeným sebaobrazom. Rada sa nechá viesť dominantnejším partnerom. Svoje afekty často somatizuje v rôznych telesných ťažkostiach, menej im rozumie. Emočne je menej zrelá a vyvážená, ľahko sa stresom dezorganizuje. Rola matky je nesmierne náročná, o to náročnejšia

ak je matka v nepriaznivých sociálnych podmienkach a bez adekvátnej citovej podpory. Matka ako motiváciu pre podanie návrhu uvádza najmä nepriaznivú finančnú situáciu (čo do zníženia výživného) a saturáciu túžby po úplnej rodine s tým, že momentálne sa cíti dostatočne ukotvená v novej rodine. Sú to psychologicky dva protichodné motívy (snaha finančne odľahčiť záťaž a emočne sa viac zaťažovať zmenou styku s prvorodeným synom). V čase znaleckého vyšetrenia sa však nedá spoľahlivo predpovedať, či túto paradoxnú situáciu matka zvládne alebo nie. Otec je povahovo racionálny s primeranou sebakontrolou bez agresívnych tendencií. Rodičovsky funguje stabilne a vyvážene, uvedomuje si dôležitosť druhého rodiča a jeho doterajšie kroky nasvedčujú tomu, že je zárukou zachovania vzťahovej väzby aj k matke. K synovi má vytvorený silný citový vzťah.

27. Vzťahy medzi rodičmi sa javia zásadne nezmenené, komunikácia rodičov síce nie je otvorene konfliktná, dokážu sa vnímať, počúvať, aj vyjadrovať si vzájomné pochopenie, ale stále majú sklon vracieť sa do minulosti a konfrontovať sa vzájomne s ňou. Ich komunikácia však nevykazuje známky hrubej nekonštruktivity a dialóg je pomerne vecný a konštruktívny.

28. Maloletý sa vyvíja senzitívnym, ale skôr uzavretým dojmom, svoje pocity nevie dobre popisovať, orientovať sa v nich a vyjadrovať sa o nich. Na súčasnú situáciu je dobre adaptovaný ak dokáže predvídať čo ho čaká a nie je s tým spojený žiadne výrazný konflikt, vie sa na situáciu dobre prispôbiť. Nové nečakané zmeny a najmä ak by boli predmetom sporu medzi rodičmi by zvládol uzatvorením sa do seba alebo emočnými skratkami. V rozhovore uviedol, že má dobrý vzťah k obom rodičom. Mama mu chýba, rád by s ňou trávil viac času, dokonca si vie predstaviť aj model striedania po týždni. Javil sa byť vyslovene zvedavý na tento model fungovania. Vyjadroval sa pekne o oboch rodičoch, dokonca aj o súčasných partneroch. Pri pozorovaní interakcie medzi maloletým a oboma rodičmi, znalec nezachytil žiadne podozrivé a odmietavé prejavy. Ku koncu vyšetrenia matka silno dieťa objíma a maloletý so zatvorenými očami sa k matke túli a drží ju v náručí. Aj keď mali obaja rodičia pred znalcom k sebe vzájomne isté výhrady, pri maloletom dieťati sa obaja prejavovali rodičovsky primerane a zrelo bez potreby si vyjasňovať veci v prítomnosti dieťaťa.

29. Dieťa je primárne naviazané na otca. Toho spolu s babkou vníma ako svoju najbližšiu rodinu. Mamu má rád a túži po intenzívnejšom kontakte s ňou. V otázkach vhodnosti konkrétnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k úprave styku z hľadiska frekvencie a rozsahu, či obmedzení nie je otázkou odbornou, ale právnym posúdením má tieto skutočnosti hodnotiť súd z hľadiska ostatných dôkazov. Obaja rodičia sú duševne zdraví. Otec je vyrovnanejší a emočne stabilnejší, matka má menšiu emočnú stabilitu, ale aktuálne je spokojná a udáva harmonické zázemie. Obaja rodičia milujú svoje dieťa. Otec sa zodpovedne o syna stará a naplňuje všetky jeho potreby. Znalec nezistil, že by svoju pozíciu zneužíval na manipuláciu s maloletým. Maloletý má rád oboch rodičov. Vyjadril želanie s oboma rovnako. Túži po matke a jej prejavoch, neodmieta nikoho z nich. Ak má dostatočne jasné a pevne predvídateľné podmienky, je schopný sa bez ujmy prispôbiť a nezaťažovať ho to.

30. Z oznámenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Košiciach bolo zistené, že matka od 1.1.2020 doposiaľ poberá rodičovský príspevok pri starostlivosti o dieťa S. U., nar. XX.X.XXXX. Od 1.9.2018 do doby trvania podmienok vo výške 270 EUR mesačne a prídavok na uvedené dieťa do trvania podmienok vo výške 24,95 EUR mesačne. Nepoberá dávky v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky. Menovaná nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, posledná evidencia trvala v období od 16.9.2016 do 18.9.2018 a vyradená bola z dôvodu narodenia dieťaťa.

31. Z oznámenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny v Košiciach bolo zistené, že otec za obdobie od 1.1.2021 až doposiaľ je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 1.9.2020 a jeho evidencia naďalej trvá. Za obdobie od 1.1.2021 až doposiaľ nepoberal ani nepoberá dávku v hmotnej núdzi, rodičovský príspevok ani náhradné výživné. Poberá prídavok na dieťa od 1.2.2015 do doby trvania podmienok naposledy vo výške 25,50 EUR mesačne. Príspevok je vyplácaný na maloleté dieťa U. O., nar. XX.XX.XXXX.

32. Otec návrh na zvýšenie výživného zobral späť. V tejto časti konanie žiadal zastaviť. Matka a kolízny opatrovník so späťvzatím návrhu súhlasili.

33. Podľa ust. § 26 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

34. Podľa ust. § 24 ods. 1,2,3,4 citovaného zákona, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

35. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

36. Podľa ust. § 65 ods. 1 citovaného zákona, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

37. Podľa ust. § 75 ods. 1,2 citovaného zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

38. Podľa ust. § 76 ods. 1 citovaného zákona, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

39. Podľa ust. § 78 ods. 1 citovaného zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

40. Podľa ust. § 25 ods. 2 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

41. Podľa ust. § 5 ods. 2 písm. b) zákona č. 601/2003 Z.z. v platnom znení sumy životného minima sa ustanovujú takto:

a) suma podľa § 2 písm. a) zákona je 214,83 eura,

b) suma podľa § 2 písm. b) zákona je 149,87 eura,

c) suma podľa § 2 písm. c) zákona je 98,08 eura.

42. Predmetom konania je návrh matky na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Právna úprava rodičovských práv a povinností vyplývajúce jednak zo Zákona o rodine ako aj z Dohovorov o právach dieťaťa je koncipovaná na rovnoprávnom postavení oboch rodičov (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine), čomu korešponduje právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov s vylúčením akýchkoľvek nezákonných zásahov (čl. 7,8 Dohovoru o právach dieťaťa). V zmysle článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí uskutočňované verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti súdmi i správnyimi alebo zákonodárnymi orgánmi, musí byť záujem dieťaťa. V tejto súvislosti súd dodáva, že záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom a predpokladom na rozhodovanie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti (čl. 5 Zákona o rodine). Predpokladom pre jeho fungovanie je však vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť ich intenzívnej a účelnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa totiž nevyhnutne musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich s financovaním potrieb dieťaťa, s presúvaním jeho osobných vecí z domácnosti jedného rodiča, do domácnosti druhého rodiča, so zdravotnou starostlivosťou o maloleté dieťa, hlásením jeho pobytu a pod.. Striedavá starostlivosť môže teda skutočne fungovať iba pri vzájomnej komunikácii rodičov a ich schopnosti dohodnúť sa na výchove detí, existencii ich spoločnej vôle, vzájomnej tolerancie a schopnosti vzájomne spolupracovať na výchove dieťaťa. To je však podmienené predovšetkým vyspelosťou oboch rodičov, potlačenie ich vzájomnej rivality bojom o dieťa a absenciou pohnútok ubližovania druhému rodičovi prostredníctvom vlastného dieťaťa.

43. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že rodičia majú predpoklady zvládať striedavú starostlivosť a najmä chápať jej hlavný význam pre maloleté dieťa. Zo záverov znaleckého posudku však vyplynula nevyrovnanosť osobnostnej štruktúry matky s výraznou emočnou labilitou, čo vo vzťahu k rodičovskej zrelosti sa považuje za skôr negatívny faktor. V súčasnosti matka uvádza, že okolnosti rodinného partnerského života sa upokojili a cíti pevnejšie zázemie a podporu, čo je dôležité pri tomto type osobnosti pre udržanie stability a integrácie. Matka je emočne menej zrelá a vyvážená. Lahko sa stresom dezorganizuje. Rola matky je nesmierne náročná a ak ju matka v nepriaznivých sociálnych podmienkach bez adekvátnej citovej podpory, môže to byť pre ňu náročné. Matka tak ako v návrhu i pred znalcom uviedla, že dôvodom na podanie návrhu zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je najmä jej nepriaznivá finančná situácia, pričom ďalším dôvodom je aj saturácia túžby po úplnej rodine. Zo záverom znalca vyplýva, že sú to psychologické dva protichodné motívy a to snaha finančne odľahčiť záťaž a emočne sa viac zaťažiť zmenou styku s prvorodeným synom. Znalec však v čase vyšetrenia nevedel spoľahlivo predpovedať, či túto paradoxnú situáciu matka zvládne alebo nie. Súd pri rozhodovaní o najvhodnejšej forme zabezpečovania starostlivosti o maloleté dieťa preto vykonal dokazovanie a to aj oboznámením sa so znaleckým posudkom z odboru psychológie, ktorého závery korešpondujú s ďalšími zistenými skutočnosťami, keďže z postojov a tvrdení oboch rodičov ako i kolízneho opatrovníka vyplýva, že matka vzhľadom na situáciu, v ktorej sa nachádza nie je v súčasnosti zrelá na starostlivosť o maloleté dieťa formou striedavej osobnej starostlivosti. Súd znalecký posudok hodnotil jednotlivo ako aj v súvislosti s ďalšími vykonanými dôkazmi. Otázky vhodnosti striedavej starostlivosti preto nie sú otázkami odbornými ale právnymi a tieto súd hodnotil z hľadiska ostatných dôkazov vykonaných v rámci konania. Z dokazovania vyplynula i skutočnosť, že matka uzavrela manželstvo, pribudla jej vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu. Je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke, pričom všetci bývajú v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorá im finančne vypomáha. Je potrebné, aby matka v budúcnosti sa snažila vyriešiť každú životnú situáciu a pristupovala k riešeniu aktívnejšie, aby sa nespoliehala výlučne iba na finančnú pomoc svojich rodičov, t.j. matky. Vzhľadom na to, že ani súd nedokáže každú životnú situáciu vyriešiť, je potrebné, aby obaja

rodičia k riešeniu problémov pristupovali aktívnejšie, nakoľko bez nich a bez ich pozitívneho prístupu uvedený problém nedokáže vyriešiť žiaden súd. Uvedené konštatovania majú na mysli potrebu nájdeniu určitého a konkrétneho spôsobu zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa a čo je v záujme rodičov. Keď ich vzájomná korelácia z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov možná nie je, prednosť má vždy záujem maloletého dieťaťa a teda rodičovi nie je možné vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplynula i skutočnosť, že výchovné prostredie vytvorené aj otcom a jeho nepretržitou starostlivosťou o maloleté dieťa nebolo spochybnené v priebehu konania. Neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záveru, že jeho doterajšie výchovné prostredie nezabezpečuje priaznivé podmienky pre vývoj maloletého dieťaťa. Otec akceptuje rolu a potrebu matky v živote maloletého dieťaťa. Umožňuje maloletému dieťaťu byť v čo najširšom kontakte s matkou. Na základe uvedených skutočností a vykonaného dokazovania je preto súd toho názoru, že v súčasnosti forma striedavej osobnej starostlivosti u maloletého dieťaťa nie je vhodná, nakoľko matka sama je odkázaná na starostlivosť svojej matky bývajúcej s nimi v spoločnej domácnosti. Stará matka pomáha matke i so starostlivosťou o narodené dieťa, maloletého U. o čom svedčí aj skutočnosť, že maloletý má bližší vzťah k starej matke než k matke.

44. Matka naďalej trvala i na znížení vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletému dieťaťu. Zákonnými kritériami určovania rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom sú na jednej strane odôvodnené potreby toho, ktorého dieťaťa ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Rodičia si plnia vyživovaciu povinnosť k deťom a teda uspokojujú ich odôvodnené potreby nie v rovnakom rozsahu ale pomerne v rozsahu zodpovedajúcom možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom toho, ktorého z rodičov, ako aj pomerov rodičov na zabezpečovaní osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Výživné má byť určené tak, aby rodič zabezpečujúci osobnú starostlivosť o dieťa po zohľadnení jeho vyživovacej povinnosti a osobnej starostlivosti o dieťa, mohol z tohto výživného uspokojovať odôvodnené potreby dieťaťa. Pokiaľ ide o odôvodnené potreby detí, súd nimi nielen náklady na výživu vo vlastnom zmysle slova, teda zabezpečení stravy ale aj hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania detí, rozvojom ich záujmov, prípravu na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, pričom miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľuje možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej, či predškolskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňuje nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že bežné potreby dieťaťa nevybočujúce z rámca potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky je možné považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať. Otec v danom prípade prezentoval rozsah odôvodnených potrieb maloletého, ktoré zjavne nevybočujú z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku. Maloleté dieťa je školopovinné, v tejto súvislosti má otec výdavky v súvislosti so zabezpečením školských potrieb a pomôcok, zabezpečením mimoškolských aktivít - cyklistický krúžok, pričom otec všetky tieto náklady na maloleté dieťa uhrádza. Matka prispievala na výživu maloletého dieťaťa sumou 40 EUR mesačne, nakoľko sumu 80 EUR mesačne považovala za sumu, ktorou nie je schopná prispievať na výživu maloletého dieťaťa. Matka poukazovala na skutočnosť, že je nezamestnaná bez akéhokoľvek príjmu, napriek tomu uzatvárala dohody o vykonaní činností, avšak bez príjmu. V ďalšom matka uviedla, že je materiálne a finančne závislá od svojej matky, ktorá nielen ju ale aj manžela a novonarodené dieťa podporuje. Z predloženého listinného dôkazu a to odpovedi matky a to v exekučnom konaní bolo zistené, že nemá žiadny príjem okrem rodičovského príspevku vo výške 220,70 EUR mesačne a prídavku na dieťa vo výške 24,34 EUR mesačne. Jej manžel poberá invalidný dôchodok vo výške 137 EUR mesačne a žijú v spoločnej domácnosti s matkou S. F., pričom sú odkázaní na jej materiálnu a finančnú pomoc. Bez jej pomoci by nedokázali prežiť. Otec v ďalšom predložil aj rozhodnutie Okresného súdu Košice I sp. zn. 9Odk/10/2021, z ktorého vyplýva, že bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka S. S. a zbavil dlžníka všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze v rozsahu v akom nebudú uspokojené v konkurze. Konkurz uznáva za hlavné insolvenčné konanie. Rozhodnutie bolo vydané dňa 23.4.2021. Vzhľadom na zmenu majetkových a finančných pomerov matky súd znížil výživné na sumu minimálneho výživného od 1.5.2021 do budúca. Od podania návrhu na zníženie výživného do 30.4.2021 návrh matky zamietol ako nedôvodný, nakoľko správanie matky považoval za účelové a nespravodlivé vo vzťahu k maloletému dieťaťu, keďže na výžive maloletého dieťaťa sa podieľal výlučne otec. Súd zdôrazňuje, že v zmysle ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine považuje plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom za ich zákonnú a prvoradú

povinnosť, preto každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Zjednodušene povedané, pokiaľ rodič plánuje zmenu v zamestnaní a či zdroja obživy, zmenu počtu vyživovacích povinností, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil. Súd na doterajšiu nezamestnanosť matky (v podstate dlhodobú od roku 2016) neprihliadol ako na okolnosť, ktorá by jej bránila dosahovať adekvátny príjem na zabezpečenie výživy maloletého U.. Dôvody nezamestnanosti uvádzané matkou pričom všetky jej náklady dotuje matka, ktorá im poskytuje bývanie a ďalšiu materiálnu a finančnú pomoc, nemožno považovať za objektívne znemožňujúce plnenie jej vyživovacej povinnosti v primeranom rozsahu a ktoré konanie matky je potrebné považovať za rizikové s poukazom na § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keďže plnenie vyživovacej povinnosti k deťom, ktoré nie sú schopné samé sa živiť má prioritu. V konaní nebolo preukázané, že by existovali skutočnosti, ktoré by matke bránili v čase do narodenia maloletého dieťaťa riadne sa zamestnať a vykonávať pravidelnú zárobkovú činnosť a to ani po zdravotnej stránke. Z uvedeného dôvodu teda návrh matky na zníženie výživného do 30.4.2021 považoval za nedôvodný a návrhu na zníženie výživného vyhovel až od 1.5.2021. Je potrebné však podotknúť, aby matka v budúcnosti si upravila svoje pracovné aktivity tak, aby po skončení materskej dovolenky sa zamestnala a realizovala svoje životné aktivity tak, aby neohrozila plnenie vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu.

45. Vo vzťahu k úprave styku súd uvádza, že právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti druhého rodiča zostávajú v nezmenenom rozsahu zachované. Priestor na realizáciu týchto rodičovských práv a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič práve v čase styku s dieťaťom. Právo styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa článku 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Pri úprave styku je zásadne potrebné vychádzať z toho, že rodič má právo na to, aby s dieťaťom strávil polovicu jeho voľného času, to znamená počas pracovných dní, školského roka aj počas víkendov, sviatkov a prázdnin. Úprava stretávania po tento rozsah je obmedzením styku, ku ktorému možno pristúpiť len za podmienok daných v ust. § 25 ods. 3 Zákona o rodine. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je podstatným posúdením najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci, pričom záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov a realizácii ich výchovného pôsobenia, teda z ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že vzťah dieťaťa a rodiča je prirodzeným biologickým vzťahom a každé dieťa potrebuje pre zdravý vývoj pocit spolupatričnosti nielen so svojim otcom ale aj so svojou matkou, pretože ich vzájomné pozitívne pôsobenie v rámci výchovného procesu dáva záruku riadneho vývoja dieťaťa. Úlohou rodiča, ktorý maloleté dieťa vychováva je okrem iného, aby so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s dieťaťom a to hlavne vedením dieťaťa k tomu, aby malo pozitívny vzťah k tomuto rodičovi. V tomto prejednávanom prípade súd upravil stretávanie sa matky s maloletým dieťaťom v čo najširšom rozsahu, aby bol naďalej zabezpečený kontakt matky s dieťaťom a teda stretávanie upravil v priebehu pracovných dní, víkendov, sviatkov a prázdnin. Napokon otec v priebehu konania deklaroval skutočnosť, že matke v stretávaní sa s maloletým dieťaťom brániť nebude.

46. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

47. Podľa ust. § 57 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

48. Podľa ust. § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

49. Štát má podľa výsledku konania proti účastníkom právo na náhradu nákladov konania, ktoré platil aj pre konania, v ktorých účastníci nemali postavenie navrhovateľov a odporcov, teda v konaniach, ktoré sú vecne oslobodené od súdnych poplatkov alebo v ktorých účastníci sú osobne oslobodení od súdnych poplatkov. Pre priznanie náhrady trov konania, ktoré platil štát, nie je smerodajné, či dokazovanie

nariadené súdom, v dôsledku ktorého vznikli trovy štátu, bolo opodstatnené. Z uvedeného vyplýva, že v konaniach mimosporových, kde nie je možné hovoriť o neúspechu alebo úspechu niektorého z účastníkov konania, má štát právo na náhradu trov konania proti každému z účastníkov v rovnakom rozsahu, avšak musí u každého z nich skúmať, či nespĺňa predpoklady na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v zmysle 49 ods. 2 CMP. V prípade, ak súd zistí, že na strane účastníka sú splnené predpoklady na oslobodenie, trovy, ktoré by bol inak povinný nahradiť, znáša štát. Uvedenú povinnosť pritom nemožno prenášať na iných účastníkov konania. Ak by bol účastník konania oslobodený od platenia súdnych poplatkov len z časti, alebo ak by súd dospel k záveru, že u tohto účastníka sú splnené predpoklady na oslobodenie len z časti, náhrada trov štátu proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah oslobodenia.

50. V tomto prípade išlo o konanie o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Matka spĺňa predpoklady na oslobodenie od trov konania. Znalecké dokazovanie bolo nariadené pre posúdenie osobnostných predpokladov rodičov zabezpečovať osobnú starostlivosť ako i zistenia čo je v záujme maloletého dieťaťa. Pre toto konanie platí zásada vyšetrovacia, to znamená, že súd je povinný vykonať všetky dôkazy potrebné pre úplné zistenie skutočného stavu aj bez návrhu účastníkov konania a zároveň nemôže skutkové zistenia založené na zhodnom tvrdení účastníkov považovať za preukázané a súd sám rozhodne, ktoré z dôkazov označených účastníkmi konania vykoná. V konaniach starostlivosti súdu o maloleté dieťa nie je súd viazaný návrhmi účastníkov konania. Štát platil trovy konania pozostávajúce z priznanej a vyplnenej odmeny znalcovi v sume 499,38 Eur Mgr. J. J., ktoré platil štát predbežne z jeho finančných prostriedkov.

51. Štát má právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pričom u matky sú splnené predpoklady na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Otca nezaviazal na náhradu trov štátu, nakoľko v priebehu celého konania deklaroval ochotu s matkou sa dohodnúť, ktorá však akúkoľvek dohodu odmietala. Nebolo by preto spravodlivé otca zaviazat' na trovy štátu v pomere 50%. S prihladnutím na uvedené štátu náhradu trov nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.